

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ, НЕ ДОБВИШИСЯ УГОДИ, ТАКИ ВИХОДИТЬ НА СТРАЙК

ВАШИНГТОН. — Майнерська юнія, на чолі якої стоїть Джон Л. Луїс, почала генеральний страйк, бо переговори її провідників з представниками великих сталевих компаній не дійшли до успішного кінця. Переговори ці велися на домагання президента Рузвельта, який наразі відмовився ужити війська та силою пустити в рух копальні вугля, так потрібні для країнової оборони. Покищо певно не знати, як поступить президент. Кажуть, що він спершу зааглює прямо до робітництва, щоб припинити страйки, а коли це не вдасться, він буде змушений домагатися від Конгресу нових проти-юнійних законів.

КПО ПІДДЕРЖУЄ ЛУІСА ТА ЙОГО ДОМАГАННЯ

ДІТРОЙТ (Міч.). — Екзекутивна Рада Комітету Промислової Організації, яка об'єднує щонайменше 5,000,000 робітників, випустила заяву, в якій висказує свою повну солідарність з Дж. Луїсом та його домаганнями, які він поставив компаніям. Між тими, що піддержують Луїса, є також юнія Сідней Гілмана, який є тепер одним з директорів ОГМ.

АМЕРИКАНЦІ ПОЛОНИЛИ КОРАБЕЛЬ „ОСІ“

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки подає до відома, що американські кораблі полонили замаскований вантажний корабель, приналежний до тоталітарних держав, який плів під американським званням прапором. Це сталося ще 5. листопада, та уряд шойно тепер подає це до публічного відома. Не подано рівно до якої національності належить зазначений корабель, а з подробиць про його захоплення подано лише це, що залога, побачивши американський кружляк, намагалася затопити корабель, але це її не вдалося.

ГВІЛЕР ЗАКИДАЄ, ЩО АМЕРИКАНСЬКА ФЛОТА ЗАДІЯЖОВАНА В „АГРЕСИВНІЙ АКЦІЇ“

ВАШИНГТОН. — Ізоляційний сенатор Б. Гвілер, демократ з Монтани, заявив, що американська флота разом з англійською є задіяжована „в агресивній акції“ на Атлантику та на Тихому океані. Він обвинувачує адміністрацію в тому, що така акція є протиконституційною. Зміна Невтралістського Закону дозволяє лиш на супровід торговельних кораблів, а не воєнних, говорив Гвілер. Свої аргументи піддержав Гвілер листом, писаним одним моряком, що є членом залоги корабля „Ст. Луїс“.

ІКЕС ПРОТИ „ЗРАДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ“

ВАШИНГТОН. — Гарольд Ікес, секретар внутрішніх справ, говорячи на зібранні влаштованому „Комітетом Оборони Америки“ заявив, що ці з американців, які „свідомо або несвідомо грають зрадницьку роль“, не сміють нічим шкодити цьому змаганню, до якого прямує величезна більшість американського народу. А тим змаганням є знищення Гітлера. Він твердив, що ізоляціоністи та угодовці мали аж два роки часу, щоб переконати нарід своїми аргументами. А тепер, коли їм це не вдалося, їх роль скінчена. Як програна меншість вони повинні усунутися від публічного життя та стояти в тіні.

КАЖЕ, ЩО НІМЕЦЬКЕ ПОГАНСТВО ЗАГРОЖУЄ СВІТОВОМУ ХРИСТІАНСТВУ

БРУКЛІН (Н. Я.). — Священник Фултон Дж. Шін, професор Католицького Університету у Вашингтоні, що то відомий з того, що критикував президента щодо „свободи релігії“ в Росії, говорячи в Ст. Джан Каледжі в Брукліні, заявив, що німецький ново-поганський рух загрожує світовому християнству. Він твердив, що Гітлер не нищить комунізм як такий, але нищить мілітарну силу Росії. Якщо він цього доконає, тоді буде старатися знищити християнську релігію по цілому світі. Він рівнож торкнувся питання помічності Росії та заявив, що в цій справі витворилася певного рода баламутя. Її поширюють московсько-комуністичні агітатори та група американських журналістів, яка завзялася зробити „великого чоловіка“ з Сталіна. Шін є за допомогу народам Росії.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ПЕРЕСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ІЗОЛЯЦІОНІЗМОМ

НЬЮ ЙОРК. — Пані Елеонора Рузвельт, виступаючи з промовою на одній з її радієвих годин, заявила, що твердження ізоляціоністів начеб то Америка була цілком безпечна перед нападом, не цілком узasadнені. Вона казала, що упадок численних держав, які були так добре озброєні, що здавалося, що вони не до здобуття, наглядно переконує, що ніхто не може бути цілком безпечним перед диктаторами. Пані Рузвельт спеціально звернула увагу на організацію „Америка перша“, яка на її думку має найбільше прихильників в середньо-західних стейтах, головню в Іллінойс та Мішиген.

КАТАСТРОФА БОМБОВИКА В СТЕЙТІ МЕЙН

БАНГОР (Мейн). — Військові літаки віднайшли розбитки військового бомбовика, який впав на лісисти гори Мейну та розбився на дрібні кусні. На бомбовику було чотирох людей, і покищо не знати, чи вони загинули чи врятувалися. Ці, що побачили розбитки бомбовика з другого літака твердять, що навколо розбитків не видно жадного сліду життя.

БОЛЬШЕВИКИ ПОТРЕБУЮТЬ ПОЖИВИ ТА АМУНІЦІЇ, ЩОБИ ВИДЕРЖАТИ НІМЕЦЬКИЙ НАСТУП

Департамент різниництва повідомляє, що большевики потребують великої кількості поживи та амуніції, щоб вдержати фронт проти Німеччини. Тих річей пекуче потребуватиме Союзський Союз вже цієї зими, не говорячи про наступний рік. Захоплення майже цілої України німцями представлятиме для большевицької велику втрату, головню коли ходить про харчі та поживу. Тому на Америку припадає обов'язок посилати до Росії не тільки літаки, повзи та амуніцію, але також харчі, збіжжя і пр. Вже тепер ідуть переговори в справі висилки до Союзського Союзу більшої кількості збіжжя та цукру, хоч не є виключене, що большевики зажадають й інших середників поживи. Не зважаючи на вивіз великої кількості тих середників до Англії, Америка має великий запас харчів, так, що може вивозити й до большевицької Росії без шкоди для себе. Та найбільшою проблемою, яку приходить поклати, це справа доставки тих середників до Росії. Як відомо, шляхи туди є дуже обмежені, булоб ще гірше, якби німці заняли Кавказ.

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ В НЬЮ ЙОРКУ ПРОТИ МАСОВИХ РОЗСТРІЛІВ НІМЕЦЬКИМИ ОКУПАНТАМИ

Заходами Комітету Оборони Америки та Організації Вільного Світа відбулося в неділю, 16. листопада ш. р. в Метрополітан Опера Гавз в Нью Йорку масове протестаційне віче проти масових розстрілів, що їх доконують німці в окупованих ними європейських краях. Головним промовцем був Пол МекНот, Адміністратор Федерального Обезпечення, який сказав у своїй промові, що недалекій то час, коли приїде кінець німецькій завоюницькій машині. Поширюючи свої територіальні здобутки на всі сторони світа, Гітлер основно помилювався в своїх розчисленнях щодо Америки, казав промовець. Він думав, що застрашить Америку своїми перемогами. Та так не сталося, бо Злучені Держави рішені тепер більш ніж коли інде знищити гітлеризм та його філософію.

До інших промовців того віча, належали: Ян Масарик, представник чехословацького уряду на вигнання, Генрі Гавк, представник „вільного французького руху“, та визначні американці. В тому протестаційному вічу взяло участь понад 3,000 учасників.

НІМЦІ ЗДОБУЛИ КЕРЧ

Німецька пресова агенція подає, що німецькі війська на Кримі здобули твердиню Керч, посунену найдалше на схід Криму і контролюючу вхід до Азовського моря. Та твердиня важна ще й тим, що звідтам німецькі сили можуть випадати на Кавказ, уникаючи обходу через Ростов. Німецькі кола говорять, що дотепер на Кримі взято в полон сто тисяч советського війська. Біля Севастополя, кажуть німецькі звідомлення, німцям вдалося взяти один форт. Советські війська там ставлять завзятий опір. Німці також признають, що в околицях Ленінграду советські війська поведи сильні протинаступи. В околицях Москви советські сили, розвинули чинність, кажуть німці.

СОВЕТИ ГОВОРЯТЬ ПРО СОЮЗНИКА „ЗИМУ“

Советські кола говорять, що в околицях Москви і на північ від неї розпочалась справжня „Наполеонівська зима“, себто така велика студія, що німецька армія не може її зносити. В німецьких рядах кидаються пошесні недуги, зокрема тиф. Є також часті випадки відморозіння рук, ніг і рижних частин обличчя. Положення німецьких військ тим гірше, що воно звичайно є поза містами, а советські війська мають захист в місті. Користаючи з цього советські війська поведи на кількох фронтах сильні протинаступи на німців, кажуть советські звідомлення.

НІМЕЦЬКА МИРОВА „ОФЕНЗИВА“

Хоч недавно представник німецького уряду в Берліні заявив, що Німеччина тепер не зробить Британії ніяких мирових пропозицій, то проте німецький амбасадор до Туреччини, фон Папен, що був недавно в Еспанії, еспанським журналістам сказав, що вже вкортці Німеччина поведе сильну офензиву за те, щоб замирити світ. Німеччина як умову знов поставить це, що відступить гегемонію над західним світом англо-саксонським краям, а собі застереже гегемонію на сході Європи. Фон Папен заявив, що Німеччина числиться з сильною можливістю, що Британія мирові пропозиції відкине.

ВІДКЛИКУЮТЬ НЕВТРАЛЬНІСТЬ. — Сцена в палаті послів конгресу, коли представник палати, Сем Рейберн, підписує закон про ревізію неутральності. Цьому приглядаються (від лівої руки до правої): конгресмен Петрик Дж. Боленд, з Пенсильанії, „батіг“ Демократичної Партії в конгресі; Джон В. МекКормек, з Мессачусетс, провідник більшості; Говард Смит, з Ієрджії, та Ленсдейл Г. Саскер, з Меріленду, котрий вів демократичну опозицію проти проекту.

На основі цього закону озброєні американські торговельні кораблі будуть мати право заїжджати до портів воюючих держав по всьому світі.

ГРАБСЬКІ ЗНОВ ХОЧЕ „РОЗВ'ЯЗУВАТИ“ УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ

ЛОНДОН. — В польськїм тижневику, що виходить в Лондоні, „Відомості Польське“ відомий польський політик і економіст, Станіслав Грабські, помістив статтю, в якій говорить, що вже тепер поляки мусять розв'язати жидівське й українське питання, „згідно з великою ідеєю вільної Польщі“. Станіслав Грабські вже в минулому брався розв'язувати українське питання і по першій світовій війні, коли то поляки захопили були західну область Української Народньої Республіки, заявив, що „русини в Польщі мусять зникнути до 25 літ“. Тепер по 25 літах Грабські змінився на стільки, що вже „русинів“ називає українцями. Грабського вивезли були зі Львова на Сибір большевицької влади. Але по заключенні союзу з польським урядом на еміграції вони випустили Грабського і дозволили йому виїхати до Лондону, де він тепер в польськїм уряді в Лондоні відіграє передову роль.

НІМЕЦЬКА ВЛАДА ТВОРИТЬ ГЕТТО У ЛЬВОВІ

БЕРЛІН. — Німецька влада створила у Львові жидівське гетто, себто ділянку, в якій будуть жити виключно жида. Та ділянка буде міститись на полудне від залізничної лінії, що йде з головного двірця і Підзамча до Тернополя. З цілого Львова туди зженуть жидів, зновуж християнам, що тепер живуть у тій ділянці, звелять звідтам забратись.

НІМЕЦЬКА ПЕРЕСТОРОГА НА АДРЕСУ ПОЛЯКІВ

БЕРЛІН. — Німецька газета міністерства закордонних справ, „Дойтше Діпльоматіше Кореспондент“ помістила статтю, в якій перестерігає поляків, що вони мусять бути обережні, щоб не впасти в пастку. Діти вповні співпрацювати з німецькою владою. Поляки, каже та газета, мусять раз на все забути про свою повну самостійність і мусять користись німецької зверхності. Дотепер німецька влада давала не раз докази свого прихильного відношення до поляків, але поляки цього не хотіли оцінити. Стаття кінчиться закликом, що краще застрелити п'ять тисяч поляків, ніж дозволити існувати п'ятю соткам польських „зрадників“.

ЯПОНСЬКІ ДОМАГАННЯ В СТОРОНУ АМЕРИКИ

ТОКІО. — В Токіо відбулось історичне засідання японського парламенту, на яким прем'єр і два міністри виголосили важні промови, зясовуючи міжнародне положення. Прем'єр Тойо заявив, що Японія домагається від Америки трьох умов: Америка й інші треті сили не повинні спинокувати Японії і її ділань у Китаю, в цілі покінчення „китайського інциденту“, яким то іменем називають японці свою війну з Китаєм. Америка, Британія і Нідерландські Індії не будуть творити мілітарної загрози Японії, зокрема не будуть переводити економічної блокади. Найбільші зусилля повинні бути доложені, щоб європейська війна не була простягнена також на Тихий океан. Ця остання точка відноситься вже до всіх сторін, включаючи Японію.

ФРАНЦІЯ ЗНОВ КЛОНИТЬСЯ ДО „СПІВПРАЦІ“

ВІШІ. — Є велика правдоподібність, що французький уряд таки склониться в бік Німеччини і вже в короткому часі розпочне з Німеччиною тісну співпрацю. Та співпраця мабуть піде так далеко, що французький уряд дасть до диспозиції державам „осі“ свою флоту і свої порти. Ходять слухи, що генерал Вейган буде усунений. Взаміну за ту співпрацю Франція дістане деякі полекції, як вигушення воєнних полонених, зменшення коштів німецької окупації і т. п. Ті кошти виносять по 400 мільйонів франків денно. Щоб витиснути ті гроші з Франції, німецька окупаційна влада змушує французів випродувати їхні фабрики й інші економічні підприємства.

РОЗСТРІЛ П'ЯТОХ ОСІБ ЗА КОНТРЕВОЛЮЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

КУУБІШІВ. — Московський воєнний трибунал засудив на смерть п'ятох осіб, які поширювали в Москві летючки з закликом повстання проти большевицької влади. Засуд відразу виконано. Серед застрілених були два інженіри, два техніки і один економіст.

АНГЛІЯ ПОБИРАЄ ДО ВОЄННОЇ СЛУЖБИ ЗАМІЖНИХ ЖІНОК

ЛОНДОН. — Англійський міністер праці, Ернест Бевин, заявив, що Англія потребує один мільон заміжних жінок до різної воєнної служби. Він говорив головню про заміжних жінок, бо незаміжні вже є полкани до цієї служби. Роботою тих жінок булоб працювати в воєнній промислі, а також в різних військових частинах, включаючи протилетунську охорону.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
появою числа, в котрім оголошувач хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Кінець Невтральності

Коли конгресова палата послів ухвалила пропозицію уряду про поправку до закону про неутральність, вона поставила новий мильовий камінь в американській заграничній політиці. Цей закон дає урядові право узброїти торговельні кораблі, що возять амуніцію до Англії й інших країн, що воюють проти Німеччини. Нігде правди діти, що ця постанова наближає нас до стріляної війни, хоча властиво не вона зробила основний перелом у політиці в цьому напрямі, а закон, званий "ленд-ліз ект". Теперішня поправка неутральностевого закону це тільки логічна конвенція закону про позичку й аренду.

За дебатом над цією поправкою слідили докладно уряди держав противної сторони. Довгі дебати, звичайні в демократичній країні, вони поясняли своїм населенню як доказ, що Америка не хоче йти помагати Англії, що вона не хоче вступати в війну. Колиж тепер конгрес заявляється за закінчення неутральності, вони певно будуть набріхувати своїм людям те саме, покликаючися додатково на те, що палата послів найшла за поправку лише більшість 20 голосів. Це знову буде чиста неправда та використання незнання спеціально американських умовин.

Факт є фактом, що закон про позичку й аренду ухвалено подавляючою більшістю, а поправку неутральностевого закону невеликою. Однак ця різниця в числі голосів зовсім не є вислідом скріплення ізоляційних настроїв серед населення або законодавчих Америки, а вислідом спеціальної ситуації, що виринула тепер не в заграничній політиці, а в внутрішній політиці Злучених Держав. Як показують розпити газет та Інституту Публічної Опінії, настрої щодо заграничної політики серед членів конгресу тепер зовсім такі, якщо не ще менше ізоляційні, ніж були в часі, коли конгрес поширюється тепер переконання, що адміністрація не проявляє такого провідництва, яке вона в таку важку хвилю повинна проявляти. Відноситься це передовсім до становища уряду в відношенні до робітничих юній. Закидують члени конгресу урядові, що він занадто панькається з юніями, і робить це в такий час, коли власне потреби повної допомоги Англії вимагають твердоті політики й супроти підприємців і супроти робітників. Що це було причиною охлялого настрою в конгресі, видно з того, що конгрес ухвалив поправку зараз, як лише президент дав до розуміння, що він поставиться твердо в відношенні до юній.

З тої причини Німеччина й Італія властиво повинні мати мало причини до радости з приводу ухвалення поправки неутральностевого закону. Якби вони не опиралися на обріхування свого населення, вони сказали би й своїм народам явно-славно, що Америка зробила ще один великий крок у напрямі до активної участі в світовому конфлікті — по стороні ворогів нацистів і фашистів.

Податки Як Засіб Проти Інфляції

В урядових колах Вашингтону вироблюють плани величезного оподаткування нації, щоб тим придбати грошей для державної скарбниці, а також, щоб тим контролювати ціни. Одною з причин інфляції є те, що в економічній системі даного краю напливає чимраз більше обігового гроша. Вслід за тим ціни скачуть вгору. Бо ціни на продукти й правила, стоять у прямій пропорції до обігового гроша. Чим більше грошей мають люди на витрату, тим вони є схильніші обернути ті гроші на продукти щоденної потреби. Коли сума обігового гроша зростає, а сума продуктів, які можна було б за них купити, стоїть на місці, ціни мусять скакати вгору.

Вкорочення суми обігового гроша, або збільшення продуктів, стягає ціни вдолину й запобігає інфляції. А що нині велику частину економічної енергії Америка витрачає на воєнні продукти й через те виробу споживчих продуктів не може побільшити, залишається контролю гроша. Забравши людям велику частину гроша на податки, їм мало залишиться на те, аби гоїно тими грошми розкидати. Кожний буде ошадний, купуватиме мало, а тому й ціни не будуть мати великої охоти скакати вгору.

Ця аргументація лише частинно оправдана. Яким собі таке: Внаслідок зросту заробітної плати (на яку уряд не задумує накладати контролю), мусять теж зрости і ціни на продукти; інше фабрика збанкрутує. А навіть коли б фабрика хотіла перебрати держава, то вона, платячи більшу заробітну плату, теж буде змушена відповідно підняти ціну на даний продукт. Інше буде змушена докласти з державної скарбниці. А державну скарбницю засобляють з своїх кишень такі самі люди. Кінець кінців, фабрики в руках держави мусіли також станути на самовиплатний ґрунт і ціни такі мусіли підскочити.

Робітник, дістаючи більш заробітні плати, за нинішнім планом уряду, мусів би віддати уряду від 15 до 25 відсотків з цієї плати титулом податків. Бо, як сказано, зменшення обігового гроша, уряд має на цілі спинити зріст ціни й запобігти інфляції. Та заковика міститься в тім, що ціни на продукти такі зростають і то не внаслідок збільшення обігового гроша, тільки внаслідок зросту заробітних плат, а заробітні плати будуть обстрижені податками.

Поляки в „Дружній” Росії?

Польський Інформаційний Центр приніс з Лондону цікаве інтерв'ю з польським генералом Маріаном Янушайтісом, який недавно вернувся з Советського Союзу. Слова його про побут поляків в Росії є тим цікавіші, що він говорить з повною свідомістю, що Сталін є справжнім „союзником” поляків. Тому протисовєтська пропаганда з боку генерала є виключена.

Справа поляків-засланців в Росії дуже давила наші серця, почав генерал Янушайтіс. За ці два роки війни давили нас жаля, гнів, встид, а часто безсилля. Шойно німецько-совєтська війна принесла зворот в положенню поляків в СССР.

В СССР є тепер понад 1,800,000 поляків. Є це поляки, яких вивезли більшовики в першій половині 1940 р. По прогрі Франції, яка була-дів, більшовиків великою несподіванкою, совєтсько-німецький удар став неминучим, а тоді совєтський уряд почав змінювати своє відношення до поляків.

Однак, так як тепер стоять справи тяжко подати ці місця, де знаходяться польські засланці. Їх повно в Азії та в європейських частих СССР, в таких як Казань, Кіров, Нижній Новгород, Вологда, Архангельськ і ін. Багато поляків заслано до промислових центрів Донецького Басейну. Були військових заслано аж до Перму. За Уралом, в Середній Азії, польські засланці знаходяться в таких центрах: Ташкент, Акмалінськ, Семіпалатинськ, Омськ, Новосибірськ, Петропавловськ і інші.

Щодо життєвих умовин тих поляків, то як твердить, ген. Янушайтіс, є вони дуже погані. Зовсім власних спостережень не може багато подати, бо майже два роки сидів в совєтській тюрмі. Але це, що

кому не буде ні трошки легше чи вигідніше жити. Це ясне.

Мусимо числитися з тим, що життєвий рівень обнищить ся. Бо цього вимагає безпека краю. Інші народи, щоб забезпечити для себе свободу дальшого національного розвитку, приносять не лиш величезні жертви в майні, але також у крові. Америка дотепер, з малими винятками приносила лише жертви матеріальні. Та на тім не закінчиться. Сам президент перестерегає, що треба бути приготуванним на найгірше. А коли це „найгірше” наступить, тоді всім нам прийдесть затягати теж і пояс, але так, як тепер багатьом і не сниться.

цільовиту загалу. І тільки одинокі поміч від поляків зпо- за Советів може врятувати їх від неминучої смерті. З хвилиною як більшовики почали організувати польські військові відділи, ці нещасливі почали стігатися до місця тих організаційних таборів в надії, що їм вдасться там дістати поживу та одяг. Це, на думку генерала, в значній мірі перешкодить організації польської армії.

На закінчення ген. Янушайтіс заапельював до американських поляків, щоб вони помагали полякам в Советському Союзі. Вони повинні вислати харчі, одяг, обуву, ліки та інші речі, потрібні до життя. На його думку польський уряд в Лондоні дістане дозвіл від більшовицького уряду теж і на пересилку грошевих збірок. Та покищо на це дозволу нема. Якщо американські поляки не вишлють поміч, то сотки тисяч поляків згинуть з голоду, казав генерал.

ЖЕРТВИ НА КОРАБЛІ „АРК РОЯЛЬ”

ЛОНДОН. — Бритійська адміністрація подала до відома, що з півтора тисячі заложників, ліпнянці чи бараків. А в СССР поляки живуть в напів цивілізованому стані. Та це не є видуманим більшовиками тортури для поляків. В таких самих обставинах, пише ген. Янушайтіс, живуть і інші совєтські горожани, мешканці цих околиць. Тільки коли совєтські громадяни вже при- вили до такого життя, то полякам тяжко-з ним погодитись.

Щодо праці, то її не бракує в Советському Союзі. Є вона надзвичайно тяжкою та мало

поплатною, бо, совєтський уряд не платить багато своїм робітникам. Але хто працює в СССР, цей не гине з голоду.

Життєвий рівень в СССР є надзвичайно низький, такий, що не можна його навіть порівнювати з життєвим рівнем західно-європейських держав. Поляки майже всі працювали. Багато з них пішло на колгоспи та на фабрики. Перед своїм виїздом з Москви до Лондону ген. Янушайтіс одержав багато листів від польських засланців, в яких вони описували своє життя. Майже всі писали, що працюють в дуже тяжких умовах, однак вірять в кращу долю Польщі.

Та дуже трагічною є судба тих поляків, які з різних причин не можуть працювати. Це передівсім неспівні діти, старші та інваліди, бо й тих є багато в Советях. Ці, як подає польський генерал, є здані на

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Захріс: Топеліус.

ГЕНІЙ

(1)

Був раз учений чоловік Книжковий радник. Я не знаю, чи ви вже чули про книжкового радника. Це дуже почесний титул. Книжковим радником називають такого чоловіка, який навчився багато з книжок, однак нічого із життя. А наш книжковий радник, який не вчинив би криди й гусениці, проколював лише іголю хрущів і метеликів та укладав їх рядом. Найбільше радів, коли бачив, як на шпильках тріпотало все шось нового, рідкого.

Одного літнього дня світило сонце книжковому радникові в його робітню. Він почав пріти у своєму зеленому, полатаному халаті. Зняв окуляри з носа та кашкет із голови, що світила лисиною, наче місяць, відслонив фіранки, ви-

глянув і побачив, що сонце світило.

— Нині комашняне верем'я, — подумав книжковий радник. Узв'яз жовту шапку, табачковий сурдуд, сітку на мотилів, пляшку, в яку ховав рідкі комахи тай вибрався в дорогу. По дорозі наступив якийсь жіночий на шлеп, оббіг довкола якоїсь дівчинки, що несла збанок молока та почав малу суперечку з ліхтарною, яка не хотіла вступитися з дороги. Вкінці видістався з міста у парк.

Тут було літнє повітря, спів птахів. Усе цвіло й зеленіло. Однак книжковий радник того не бачив. Він вдарив сіткою по білих гвоздиках, по жовтих козельцях і по зеленіх корках лозини. Потрясав галузками дикої рожі. Бо дика рожа то добре місце для комах, головнжж коли цвіте, а чим більше облілі її гусениці, тим ліпше. „Все листя повинні би зісти гусениці” — го-

ворив книжковий радник. Було теж багато чого шукати у старих пнях дерев і в газонках, що попадали й зісохли. Все, чого не зіли гусениці, мусіло що найменше розсипатися, зісохнути й зогинити, думав книжковий радник.

Тяжче було ловити комах, що літали в гарному парку. Вони мали такі звички, крила, а книжковий радник не мав крил зовсім. Тому він хитрошамі старався зловити водні русалки та метелики, ловив у повітрі бурчимухи, комарі, золоті мухи. А хоч багато з тих малесеньких звірят діставало від нього смертний удар, то він не падав та падаючи у їх павутинні. Найпоганіші частенько були найрідкіші. Все міг ужити книжковий радник для своєї збірки. І радникова була правда, бо в природі нема нічого, що не мало би своєї мети й призначення. Лише така була помилка, що книжковий радник мало знавав на призначення звірятка, коли лише дістав його до своєї збірки та коли описував, як воно виглядає.

Та він мав тепер мало щастя на ложах. Щож мав почати з ними кількома сотками бурчимух, оवादів і капустяних гусениць, яких мав уже багато соток. Змучений та в поганому настрої сів над берегом ставка. Там велика, гарна водна лелія отворила до сонця білу, свіжу чашу.

— Ах! — озвався нараз одушевлений книжковий радник. Він побачив якесь манюсеньке, дуже дивне створіння, укрите серед пелюстків цвітної водної лелії.

Створіння це було всього на пів сантиметра велике, ніжненьке наче цвітний пилячок, малесеньке й рожевненьке. З вигляду подобало майже на дитинку, таку манюсеньку, а на білих як сніг пелюстках мало метелик. Кожен інший був би сказав, що це дуже любе створіннячко. Книжковий радник також зрадів дуже, та лише тому, що найшов рідку комашку.

Сховав це звірятко у флашку між іншими комахами тай вдоволено вертався додому. Тут що нову комашку припили шпилькою на корку та став приглядатися мікроскопом.

— То дивне, дуже дивне, — сказав книжковий радник. — Такої комахи я ще ніразу не найшов. То мусить бути „Гомункулос мінімус”, мікроскопічно малесенька людина. Він так дуже тріпочеться, що я не можу порукувати пальців його задніх ніг. Погляну насамперед у мої книжки, що там сказано про рід „Гомункулос” а за той час він певно згине на шпильці.

І він поклав припилене звірятко у кути робітні та пішов поглянути в книжки. Не міг бачити в книжках ні сліду про рід „Гомункулос”, тому пішов до найбільшої міської бібліотеки. Там довгими рядами в полицях стояли книжки. Книжковий радник узв'язся перешукувати книжку за книжкою, чи не найде опису людського створіння, великого всього на пів сантиметра. То була велика, тяжка праця. Книжковий радник шукав повних сім літ. Лице з того шукання та гризоти набрало попельстості краски, а табачковий халат став чистий наче бараболісько, однак годі було бачити „Гомункулоса”, принайменше не такого, який буває у цвітній водній лелії.

Як минуло сім літ книжковий радник вернувся знову у свою робітню. Постановив написати книжку про нову „Гомункулоса” комаху, що живе запахом цвітів, а звичайно буває у ставку, у парку, в ознамену пору в літі, а має що дивну прикмету, що знаходять його вчені люди в літніх халатах табачкової краски.

Тому книжковий радник пішов знову до шафи та відчинив припорошену скриньку, в якій був укритий корок із „Гомункулосом”, ловивх сім літ. Звірятко це сиділо ще на шпильці, живе й веселе та тріпоталося, як і колись. Воно навіть підростало, вже було велике на один сантиметр. Книжковому радникові здавалося наче воно сміялося.

Та книжковий радник не був злий чоловік, усеж таки його сердило, що комаху сміється. — Так, — сказав він — ти це смієшся? Я тебе навчу сміятися!

Потім узв'яз великий моздір і розтер це створіння на дрібні шматочки. — Тепер певно не будеш ворухитися! — сказав книжковий радник. Помилився! Книжковий рад-

ник глянув у моздір і побачив, що це створіннячко сиділо собі на долівці, ще живіше й веселіше, ніж передше. Не опаталася би щераз попробувати, чи не вдалося би його покавальновати та потовкти. Таксамо добре можна було пробувати робити діри в повітрі. Тепер це створіння ще підростало, було вже велике на два сантиметри.

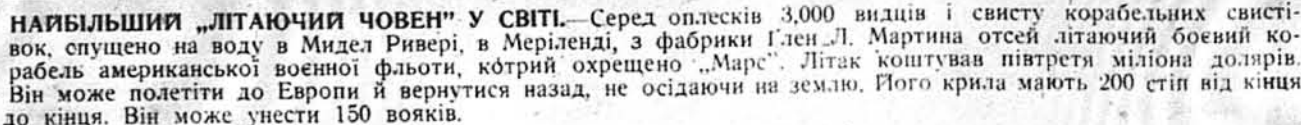
— Так? — сказав книжковий радник, збентежений та сердитий, — то ти належиш до такої породи! Коли так, то не лишиться нічого, лише спалити тебе.

І книжковий радник рознітив у печі великий вогонь, вкинув у нього це звірятко та прикмував дверцятка. — Тепер уже певно драб не тріпочеться, — подумав він.

Коли вогонь вигорів, книжковий радник цікаво відчинив дверцятка печі. І побачив у ній пелі це створіння веселе й неушкоджене. Тепер воно було вже велике на три сантиметри й уміло говорити.

(Дальше буде).

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ.

Жіноча Сторінка

Історія Жіночої Сторінки

Очевидно не це, що час від часу появляється у тунельній пресі та наче хоровите немовля здебільша і року не дотягає. Також в довоєнних галицьких часописах вона почала правильно появлятися ледви на кілька літ перед останньою війною. До цього часу вже кільканація літ розвивалася у Галичині самостійно.

На жіноча преса, що досягнула була високого денникарського рівня. Польська посолка Яворська, передаючи одного разу з львівської радіо-виступу огляд жіночої преси на звала була нашу „Нову Хату“, „Жінку“ та „Жіночу Долю“, „Літературою“ та не щадила їм слів найвищого признання.

У американській пресі жіноча сторінка появляється вже у вчасних 1890-тих роках як статий діл шоденників. „Нью Йорк Таймс“ мав у своєму редакційному складі жінку-денникарку вже в 1896. році. Була нею Міді Морган, яка шоденно писала для часопису кількадесяті стрічок про коні, корови та інші домашні звірята. Але правильна жіноча сторінка побачила у перше світ у ньюйорському „Геральді“.

Була вона прямо сенсацією, а видавці погодилися на неї в сподіваннях, що в цей спосіб зацікавляють своїм часописом жіноцтво. Від цієї хвили редакція почала шораз більше заповнювати жінками-співробітницями, що зам'яли редакційні підлоги довшеними та широкими спідиціями, ледви вміщували у двері наморшені наче гори рукави, та розгублювали по бюрках шпильки та гребінчики, що їх потребували незчислену скількість для вдержання у ладі своїх зачісок.

Іх зухвале рішення „писати до часопису“ майже завжди попереджувала втеча з родинного дому, пірвання звязків з рідною, чи іншою цього роду революційна подія. А над заввагами редакторів, чи стилістичними трудностями проливали ці перші денникарки море сліз, що у цьому часі було найчастіше вживаною жіночою зброєю. Тому що Невада Дейвіс була твердшого серця і не бралася плакати з будьякої причини — начальний редактор часопису, в якому працювала, був так захоплений цюю її прикметою, що вмістив у її службовім рекорді таку заввагу: „Не вибухає плачем, коли критикувати її писання“.

Ось таке висав добряга містер Quigg, а його заввага перейшла до історії жіночої сторінки як знаменна характеристика перших жіночих робітниць газетарського ремесла.

Коли йде про теми цього першого жіночого ділу у шоденниках — то були вони майже такі самі як сьогоднішні. Мода, кухонні приписи, засади страв для низького тади товариської поведінки, проблеми подружжя та кохання, косметика, прикрашування хати. Лиш підхід до цих справ був інший як сьогодні: солодко-романтичний, відповідаючи характерові тодішнього жіноцтва та епохи, що у ній верховодило воно при допомозі сліз, істеричних атак та плитонького ума.

Приписи страв обильні та тяжкі, товариські засади для жіноцтва все ще пахнули монастирним регулярином.

Не личить жінці прохажуватися самій після заходу сонця. Нехай небо хоронить шановану жінку перед лякеріваними нігтями, бо вони надаються лиш для „легких“. Поки не зайшло ще сонце — не можна жінці йти під рамя з мужчиною.

Цілі жіночі сторінки заповнені цього рода справами які у цьому часі найбільше жіноцтва цікавили. В декоративних проєктах повно сердець, незабудок та символів кохання, а теж нерідко видавці обводили ними цілу сторінку наче рамкою.

Та одна характеристична річ проявляється навіть у цій найвчаснішій добі жіночої сторінки: Жива обмінна думок між читачками та редакцією. Читачки різних суспільних класів, освіти та середовища звертаються до редакторок жіночих сторінок з особистими справами наче до якоїсь установи необмеженого довіри. Завдяки цій обставині сторінка переходить до історії, як цікаве жерело матеріалів, що їх тяжко деінде вибрати. Нерідко стануть вони поміжними для зображення людей, звичаїв та обичаїв, що їх вже не тямлять живучі.

Кожна десятка літ це діло жіночої сторінки крок вперед у напрямі модерного денникарства. Розрослася вона до необхідного ділу газетарства, який приносить краху, чим котрий небудь інший обмін думок між редакцією і читачками, та існує для обслуговування їх життєвих, шоденних потреб.

Ділянка кухонних приписів перемістилася на місце, звідки фахівці кермуть справою здорового добору харчів та їх прилаштування. Члени редакції шоденно зводжують торговині, перевіряють ціни, щоб достарчити своїм читачкам вказівки для економічного ведення хати. Нюйорський часопис Р.М. подає шоденно спис страв для низького тади товариської поведінки, пересічного кошту обіду, ви-

писуючи біля кожного харчового середника останню ринкову ціну. Інший часопис випробує кожний кухонний припис на власній кухні, так, як аналізує нові косметичні вироби у власних лабораторіях заки поручить їх своїм читачкам. Новинки з моди стоять на послухах цілого одяжевого промислу, що не щадить гроша на це, щоб у кожний день інформувати читачок про це, як треба їм одягатися. Лікарі та педагоги забирають на сторінках голос в справі виховання дітей — досвідчені та інтелігентні одиниці діляться з читачками радами, якщо мають вони якісь труднощі особистого чи родинного характеру.

Коротко: так як необхідно є у шоденнику сторінка про біржові рухи для цього, що торгує вартісними паперами, чи оголошеневий діл для шукаючих мешкання — так сьогоднішня американська жінка не може обійтися без цього, щоб шоденно не кинути оком хочаб лиш на заголовки та знімки жіночої сторінки.

З розвитком організаційного життя жіноча сторінка стає теж постійним місцем інформування суспільности про діяльність та освіти жіночих товариств. Також знаходить вона все читачок цікавих довідати ся щось про життя провідних американських родин, і факти та сплітки на що тему теж причиняються до її живого змісту.

Бували в історії жіночої сторінки спроби заповнити її іншим матеріалом в місце традиційних тем про моду, шоденне життя та домашнє життя. Але вони не повелися. Жінки, що пишуть на загальні теми найдуть місце усюди інше, поруч мужчин-співробітників, якщо їх перо для цього надається, і не треба їм шукати захисту у жіночій сторінці. Ганна Мек-Кормик, Дороти Томпсон, білорусинка Софія Томара, чи інші, заповнюють передові сторінки найбільш читаних шоденників статтями на політичні чи соціальні теми. Літературні таланти, чи ті, що працюють над глибшою обрібкою жіночих тем — мають для цього окремі жіночі магазини.

Клявдія Олесницька.

Якщо ніж замочити в воді перед країнням на твердо звареного яйця, тоді жовток не розпадеться, ні не скрушиться.

Плями з яєць треба нажочити в зимній воді, заки випереться, бо гаряча вода лиш усталить ті плями. Звичайна столова сіль усуне свіжі плями з яєць, якщо нею нагреться сплямлене місце негайно.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДАРУНОК. — Жінка Антонія Дж. Дрессела Бидела, американського посла в Лондоні, розмовляє з норвежським королем Гаконом, по передачі на його руки подарованих американцями амбулянів.

На Ріжні Темі

ЯК ЖІНКИ?

Американська преса звернула спеціальну увагу на те, як годосували жінки, що є членами конгресу, в справі поправки закону про неутральність.

Жінок у палаті послів конгресу є тепер сім. З них чотири голосували за поправлення закону, отже за узброєння американських воєнних кораблів, а три проти.

Можна сказати, що конгресмени назагал поділилися в своїх поглядах на справу так, як конгресмени. Отже в цій справі жіночого наставлення нема.

І МАТЕРІ ПОДІЛИЛИСЯ.

Підчас дебати над проєктом у сенаті одинока, сенаторка, пані Геті Каревей з Арканзаса, заявила за проєкт поправки закону про неутральність і при тому поклікалася на своє материнство: „Я відчуваю цю справу глибоко, бо я маю двох синів в американській армії“.

З чотирьох конгресменок-матерей дві заявилися проти поправки, дві за поправку. Одна з них навіть виразно сказала, що про те, як голосувати в цій справі, вона питається свого сина, що служить в армії, і цей її сказав: „Голосуйте за поправку й я буде з тебе гордий“.

Отже й матері не займають спеціального становища.

І ВОНА, ЯК ЧОЛОВІКИ.

Пані Френсиз Болтон, що представляє Огайо, голосувала проти ревізії неутральности й додала:

„Ніхто від мене не чує більшої відрази до Гітлера...“

Як вона це знає, конгресменка не каже. Та коли вона це заявила, та ще по таким голосуванн, то вона теж поступила, як звичайно поступають чоловіки.

НА НЕЗАБУЛИЙ ПОЗИЦІ.

Як подають з Маганой Сіті, в Пенсильвенії, жінка, пані Крі-

зі, займає там же від 1927 року небувалу позицію: є вона одинокою в стейті жінкою на становищі сторожа на проти-пожарній вежі.

Вежа знаходиться на вершину Бера Гед, 6 миль на схід від Маганой Сіті. Сторожа будка має всього 6 квадратних стіл. Ціль сторожі доглянути пожежу ліса, означити його місце на карті й подати відповідний сигнал при допомозі радіа.

За час своєї служби пані Крізі прийшлося раз слідкувати аж за 15 лісовими пожежарми нараз.

ДОБИВАЮТЬСЯ ГОЛОСУ.

На річний конвенції „Стейт-тової Федерації Жіночих Клубів“, що відбулася недавно в Лейк Плесид, Нью Йорк, ухвалено резолюцію за поправку закону про неутральність, а потім резолюцію з домаганням признання представницям жінок місця на майбутній мировій конференції, що відбується по закінченні світової війни.

Ніщо й казати, що жінки будуть мотти мати представництво на тій конференції тільки на випадок перемоги демократичних держав. Гітлер жінці місця в політиці не признає.

НЕБУВАЛЕ ПРИЗНАННЯ.

Появилася по англійськи

книжка про відомого американського гумориста Вила Роджерса.

Має видно на цілі пояснити, чому люди так любили „того кавбея“.

Та написала книжку вдова по ньому, Беті Роджерс.

Один факт про Вила Роджерса, відомий звідки інде, а тепер потверджений у книжці його вдови, показує, чому вона так хоче пояснити, чому люди Вила Роджерса так любили: був Вил Роджерс запрошений на обід до нафтаро-Догенія. Підчас обіду він говорив промову. На другий день вислав Догенові рахунок на тисячу доларів. Пояснив, що це звичайна ціна за промову на обіді. Догерті відповів, що він не думає платити рахунку: отже він просив Вила Роджерса не як професійного бесідника, але як приватну людину.

О, ні, — відповів Вил Роджерс, — якби ви були мене просили як приватну людину, ви були би запросили й мою жінку.

Догені побачив свою помилку й заплатив рахунок.

ХРОНІЧНІ НЕДУГИ КРОВІ, ШКІРИ, ЖОЛУДКА, НИРОК, МОЧОВОГО МІХУРА, ЗАГАЛЬНЕ ОСЛАБЛЕННЯ, ПУХЛЯКИ ЖЕЛІЗІ.

ЛІЧЕННЯ ГЕМОРОЇДІВ НА БАЖАННЯ Х-РАУ

Пораді Даром.

Екзамінація і Балянція Крові \$2.00. ЛІЧИМО РОЗШИРЕНІ ЖИЛИ

Гонорар приступний

Dr. BURTON DAVIS

415 LEXINGTON AVENUE, Cor. 43rd St., Fourth Floor, NEW YORK CITY.

ГОДИНИ дніми: від 9 рано до 7:30 вечером. В четвер від 9 до 4. Неділями і святами від 10 до 1.

ДАР вишлемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського Чаю з найліпшого гірського зілля, на недомігання жолудка, печінки і нірок. Велика пачка коштує 50¢.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ**, природне средство припорувають тим, що терплять на вперті кашель, білі горла і залуку. Пачка коштує 50¢.

● **ЗІЛЛЯ НА БОЛУЧІ НОГИ**. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на бланці. Велика пачка 50¢.

● **МІШАНИ КОРИННЯ**, на неутральність, брак апетиту, корчі. Добре також на запахи до горілки. Пачка 50¢.

Хто купить 4 пачки нараз ніше згаданого зілля за \$2.00, дістану одну пачку даром.

Маємо всікі лічичі зілля, листя, швіт, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Продаємо гуртом і деляльно. Для істориків і продавців відповідний опуст. Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN BAZAAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІО І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією прегарною труною, двома автани, караваном, балсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. **\$295.00**

Все, що треба, з вивком однієї й належностей за церковну відправу й цинтар.

S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Обслуга шира і чесна

Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

Branch office (Plain):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребамі по ціні так низькій як \$150.

Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОУК, БРОУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМ-САМИМ СТАВАЙТЕ СПІВ-ВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЕТКУ, ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ.

ТАРЗАН, ч. 445. Підглядяч.

TARZAN LEAPED INTO A TREE TO ESCAPE THE SWARTHY SWORDSMEN, WHO COMBED THE WOODS FOR SPIES.

WHEN THEY GATHERED AGAIN THE APE-MAN HOWERED NEAR, THOUGH DISCOVERY MEANT CERTAIN DEATH.

AT A SIGNAL FROM THEIR CHIEF, THE TURBANED HORDE CREEPT UP THE HILL TO STAGE THEIR DANGEROUS RAID.

AND TARZAN... FOR HIS OWN MYSTERIOUS PURPOSE... WAS A SECRET MEMBER OF THAT DAREDEVIL CREW!!

Тарзан вискочив на дерево, щоб захопитися перед моряками, які на приказ свого ватажка почали перешукувати околиці.

Як вони вернулись з розшуку, запевнені, що в поближжі нема нікого, Тарзан знов підійшов до них, хоч тим наражався на смерть.

На знак свого ватажка моряки в турбанах почали свій небезпечний наїзд на столицю, видряпуючись вгору по горбку.

А Тарзан, маючи якусь свою власну секретну ціль собі зда-лека йшов за ними, немов би він був їхнім спільником.